

ADVIES
VAN 19 JUNI 2024
OVER DE STARTNOTA GEWESTELIJK RUP
STRAND- EN DUINGEBIEDEN WESTHOEK EN ZEEPARK

INHOUD

I.	SITUERING	1
II.	ALGEMENE BEOORDELING	1
III.	PLANDOELSTELLINGEN	2
IV.	RELATIE MET STRATEGISCH BELEIDSPAN KUSTVISIE	2
V.	PLANVOORNEMEN	2

I. SITUERING

1. SARO ontving op 20 april 2024 een adviesvraag van Vlaams minister Zuhair Demir over de startnota bij het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Strand- en duingebieden Westhoek en Zeepark' in De Panne.¹ Met voorliggend advies, goedgekeurd door de raad op 19 juni 2024 komt SARO tegemoet aan de vooropgestelde adviestertermijn van 60 dagen.
2. Het plangebied omvat de strand- en duinzones in De Panne ter hoogte van de Westhoekduinen en de Houtsaegerduinen.²
3. De doelstellingen van het geplande gewestelijk RUP zijn:
 - het beschermen en herstellen van de landschapsecologische processen en natuurlijke habitats en wilde plant- en diersoorten in de strand-duincomplexen in De Panne;
 - het vrijwaren van mogelijkheden voor op de natuur gebaseerde zeewerende maatregelen.³
4. Het plan geeft uitvoering aan de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen m.b.t. de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos voor de regio Kust-Polders-Westhoek.⁴

Het plan geeft tevens uitvoering aan de beslissing van de Vlaamse Regering van 2 februari 2024 over het ontwerp van Strategisch beleidsplan Kustvisie waarin de minister bevoegd voor Omgeving gelast werd om een geïntegreerd planningsproces op te starten voor de onbebouwde delen van de duinengordel en waardevolle strand- en duinovergangen in De Panne.⁵

II. ALGEMENE BEOORDELING

5. SARO formuleert volgende strategische bemerkingen bij de startnota voor het geplande gewestelijk RUP 'Strand- en duingebieden Westhoek en Zeepark':
 - a. De raad ondersteunt de globale plandoelstellingen van het geplande gewestelijk RUP, die gericht zijn op het behoud en herstel van de onbebouwde strand-duinovergangen en het mogelijk maken van zeewerende zeereepduinen in het plangebied (zie deel III).
 - b. De raad vraagt om de motivatie voor de opmaak van het geplande gewestelijk RUP in relatie tot het Strategisch beleidsplan Kustvisie beter te onderbouwen in voorliggende startnota (zie deel IV).
 - c. De raad ondersteunt het planvoornemen van het geplande gewestelijk RUP. De raad vraagt om de optie voor het oprichten van een 'beachbar' op haar wenselijkheid te onderzoeken in

¹ <https://dsi.omgeving.vlaanderen.be/fiche-detail/ac25fcdf-5379-4161-ae18-e112b5aed0da>

² Startnota, pag. 5

³ Startnota, pag. 5

⁴ Op 31 maart 2006 nam de Vlaamse Regering kennis van de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos voor de buitengebiedregio Kust-Polders-Westhoek, en keurde ze een operationeel uitvoeringsprogramma voor de op te maken gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen in de regio goed. Voorliggend plan maakt deel uit van actie 4 uit het operationeel uitvoeringsplan.

⁵ Startnota, pag. 5

het licht van de vooropgestelde plandoelstellingen (zie deel V).

III. PLANDOELSTELLINGEN

6. Plandoelstellingen. De raad stelt vast dat de plandoelstellingen van het geplande gewestelijk RUP gericht zijn op het behoud en herstel van de onbebouwde strand-duinovergangen en het vrijwaren van de mogelijkheden voor op de natuur gebaseerde zeewerende maatregelen (zeewerende zeereepduinen) in het plangebied.

De raad onderschrijft het belang van het behoud en herstel van één van de weinige nog resterende onbebouwde strand-duinovergangen aan de Belgische Kust, zowel op het vlak van natuur als kustverdediging, en ondersteunt dan ook ten volle de plandoelstellingen van het geplande gewestelijk RUP.

IV. RELATIE MET STRATEGISCH BELEIDSPLAN KUSTVISIE

7. Strategisch beleidsplan Kustvisie. Het geplande gewestelijk RUP kadert binnen het ontwerp Strategisch beleidsplan Kustvisie (hierna: Kustvisie), dat tot doel heeft om de hele Vlaamse kust op de lange termijn te beschermen tegen de zeespiegelstijging. Het voorkeursalternatief van Kustvisie 'Zeewaarts' is één aaneengesloten kustbeschermingslint - van de Franse tot de Nederlandse grens - waarbinnen er ruimte is voor toekomstige kansrijke kustbeschermingsmaatregelen.

Kustvisie hanteert als uitgangspunt bij het afbakenen van het kustbeschermingslint dat het lint loopt van de eerstelijnsbebouwing en (delen van) het duinenlandschap tot de aansluiting met de zeebodem, en minimaal de vereiste ruimte omvat om de toekomstige kustbeschermingsmaatregelen tot 3m zeespiegelstijging op een kwalitatieve manier te integreren in de omgeving.⁶

De raad stelt vast dat de afbakening van het kustbeschermingslint ter hoogte van de voormalige camping Zeepark afwijkt van dit algemeen afbakeningsprincipe. Het kustbeschermingslint maakt vlak voor en vlak na de site van de voormalige camping Zeepark een landinwaartse beweging en neemt deze volledig mee binnen zijn contouren. Het is onduidelijk waarom deze zone meegenomen wordt in het kustbeschermingslint.

De startnota (pag. 16-17) vermeldt enkel '*Gezien het gemeentelijk RUP Zeepark grotendeels gericht is op de inrichting van openluchtrecreatieve verblijven staat dit een inrichting in functie van zeewering in de weg.*', en motiveert verder niet waarom dit het geval is. De raad verwijst naar de veiligheidsscan in de Strandzoneatlas bij Kustvisie, die een controle bevat op de bresvorming in de duinen bij een 1000-jarige storm, en waaruit blijkt dat kustvak 4 – ter hoogte van de voormalige campingsite Zeepark - bij een 3m zeespiegelstijging nog (deels) als 'ok' wordt bestempeld.⁷

De raad vraagt om de motivatie voor de opmaak van het geplande gewestelijk RUP in relatie tot het Strategisch beleidsplan Kustvisie daarom beter te onderbouwen in voorliggende startnota.

V. PLANVOORNEMEN

8. Algemeen. De raad ondersteunt het planvoornemen van het geplande gewestelijk RUP om een aantal onbebouwde strand- en duingebieden te bestemmen als natuurgebied met overdruk 'grote eenheid natuur', en een aantal in het provinciaal RUP Strand en Dijk aangeduide overgangszones 'recreatie-natuur' gedeeltelijk te herbestemmen naar natuurgebied met

⁶ Kustvisie, pag. 21 en 27, en figuren 1.1, 1-2 en 1-23

⁷ Strandzoneatlas, pag. 14

overdruk 'grote eenheid natuur' of te differentiëren met een overdruk 'natuurverwevingsgebied'.

De raad onderschrijft ook het planvoornemen om binnen de als natuurgebied te bestemmen onbebouwde strand- en duingebieden de mogelijkheden voor het nemen van op de natuur gebaseerde zeewerende maatregelen te vrijwaren. De raad verwijst evenwel naar zijn eerdere bemerkingen aangaande de relatie van het geplande gewestelijk RUP met het Strategisch beleidsplan Kustvisie (zie punt 7).

De raad vindt het positief dat het plan ook voorziet om voor de N34 een bestemming vast te leggen en te differentiëren ivm het creëren van mogelijkheden voor een ecologisch corridor op de overgang van strand-zeereepduinen en binnenduinen.

De raad ondersteunt tot slot het planvoornemen om delen van de vastgestelde landschapsatlasrelicten en beschermde cultuurhistorische landschappen binnen het plangebied aan te duiden als erfgoedlandschap. De raad erkent dat daarmee uitvoering wordt gegeven aan de doelstellingen van het Onroerenderfgoeddecreet.

9. Beachbar. De startnota (pag. 26) vermeldt dat de mogelijkheid voor het oprichten van één gebouw met functie restaurant-café en functies ter ondersteuning van strand- en watersportactiviteiten op het eindpunt van de zeedijk van de Panne, zoals was voorzien in het gemeentelijk RUP Zeepark, zal onderzocht worden.

De raad vraagt deze mogelijkheid op haar wenselijkheid te onderzoeken in het licht van de vooropgestelde plandoelstellingen. Het geïntegreerd onderzoek, met inbegrip van de passende beoordeling en verscherpte natuurtoets, zal meer duidelijkheid moeten brengen omtrent de impact van een dergelijk initiatief op het plangebied en zijn omgeving.

Standpunt Voka vzw en Landelijk Vlaanderen

Voka vzw en Landelijk Vlaanderen vzw kunnen de globale plandoelstellingen van het geplande gewestelijk RUP principieel ondersteunen. Beide organisaties kunnen het belang van kustverdediging op zichzelf onderschrijven. Wel vragen zij het planvoornemen en de noodzaak tot het opnemen van de zone van de camping Zeepark in het afbakeningslint te heroverwegen in functie van het algemeen afbakeningsprincipe voor de vaststelling van het Kustbeschermingslint van het Strategisch beleidsplan Kustvisie.

De afbakening van het plangebied is niet gebeurd in overeenstemming met de gehanteerde criteria voor het vastleggen van het kustafbakeningslint of voor het uitbreiden ervan omwille van beschermingsmaatregelen. De startnota motiveert niet waarom een inrichting van de site in functie van zeewering nodig of nuttig is voor de realisatie van de doelstellingen van het kustvisieplan. Kortom, beide organisaties stellen op basis van de startnota vast dat de opname van de Zeeparksite in de perimeter niet gerelateerd is aan het kustafbakeningslint voor de bescherming van de kust noch op korte als op lange termijn.

Het RUP gaat voor deze zone wel in tegen het gemeentelijk RUP 'Zeepark', goedgekeurd door de gemeenteraad van De Panne op 10 oktober 2016. De wisselende visie van de overheid over de bestemming van deze zone zal de rechtszekerheid voor de rechtsonderhorige geschapen door het recent goedgekeurde RUP ondergraven. Beide organisaties wijzen op de mogelijke juridische en economische gevolgen en op de financiële kost van het terugdraaien van de rechtszekerheid door een herbestemming van deze zone.

Voor deze redenen vragen beide organisaties dan ook om de noodzaak tot het opnemen van de zone van de camping Zeepark in de perimeter van het RUP te herevalueren.